

kruha prinesla, zraven pa še pristavila, da bi bila lepšega prinesla, ako bi ga imela.

„Ali povejte mi, mati!“ povzame cesar, kos kruha odlomivši, „zakaj pa imate ta Božji dar tako zelo črn; ali se vam tako huda godí?“

„Oj huda, huda, gospod! Kar le ima človek, mu vse gosposka požrè; ona pojé belo moko, nam pa črna ostane; ona posname smetano, mi moramo pa z golim vodenim mlekom zadovoljni biti.“

„Jaz bi se pa cesarju pritožil, da vas gospodje tako deró in objedajo; on bi gotovo ne pripustil, da bi se vam kaka krivica delala.“

„Cesarju? Bog pomagaj! že vidim, da nič ne veste, kako se na svetu godí. Cesar sam nam največ pobere. Vsaki trenutek se spraska ali stepe s kom zastran stvari, ki niso črnega za nohtom vredne, in mi mu moramo dajati svoje možé in sinove, da jih pobijajo, moramo dajati peneze in ga tako v potu svojega obraza živiti. O da bi le mogla do njega priti, jaz bi mu vse povedala, kar mu gré; saj slišim, da rad posluša tudi bornega kmeta!“

„No, mati!“ govori; „jaz sam sem cesar Jožef“ — reče ljudomili vladar prijazno in razkopčá svojo povrhnjo suknjo. Kmetica zagledavši svetle zvezde na njegovih prsih pade vsa prestrašena pred njega na kolena ter ga odpuščenja prosi. Al cesar jo vzdigne, jej k sebi sestí veli in zaukaže, da mu vse težave in britkosti kmetiškega stanú pové in razodene.

Ko je potem odhajal, je kmetico, ki mu je marsiktero gorko povedala, še bogato obdaroval; košček črnega kruha pa je seboj vzela in za trdno sklenil, da noče mirovati, dokler revnega stanú svojih podložnih ne zboljša.

Dopisi.

Iz Dunaja 1. sept. = „Zukunft“ nam je v svojem listu od 29. avgusta prva prinesla prevažni glas, da se je v središču avstrijskih centralistov osnovala stranka, ktera je na zastavo svojo zapisala federalizem, ki je edina oblika, po kateri se morejo pomiriti narodi cesarstva našega. Gotovo bode ta novica dobro došla tudi vsem Slovencem. Važen je ta glas, ki ga je ta stranka poslala po svetu, ne le zato, da je v soglasji s Slovani avstrijskimi, temuč tudi za to, ker šteje mnogo spoštovanih meščanov iz predmestij, ki imajo veliko upljiva do družih, in je med njo tudi kakih 7 mestnih odbornikov. Ta štiriindvajseterica utegne biti, ako Bog dá, jedro, okoli ktere se bojo ustopili vsi, ki pošteno želijo, da se po končani vojski vnanji ne vname vojska notranja, to je, narodov zoper narode, ktere ima bratovska vez vezati v eno veliko družino. Veseli bodete tedaj tudi gotovo vsi Slovenci pozdravljali glas dunajske nemške federalistične stranke, ki pravi, da ne sme dalje molčati, ampak da mora naravnost reči, da centralistični nemški časniki niso edini pravi glasniki tega, česar želijo nemški Avstrijanci, marveč je na Dunaji velika stranka, čegar program je: politična ravnopravnost vseh narodov, ktera ne trpi, da bi narod gospodoval nad narodom, ampak hoče to, da se porazumejo vsi narodi, in da vsak dobí to, kar mu gré. Če se bode tudi poštenu Nemeč z dušo in telesom potegnil, da se mu njegove pravice ne kratijo, vendar ne bo tlačil nobenega družega naroda; nam je — pravijo ti možaki — dvalizem ravno taka gnjusoba, kakor tisti ožji državni zbor, ki je gospodoval nad vsemi družimi narodi; nova zveza se mora osnovati med Magjari, Rumuni, Slovani in Nemci, in tej zvezi naj bode ime bratinstvo! — V svesti smo si, da nam bode naša

„Zukunft“ odslej pridno donašala, kako se množí in razvija poštena ta nemška stranka, kajti slišali smo, da jo je za svoj organizbrala. Mi Slovenci pa ji želimo — na blagor Avstrije in nam — čedalje večí napredek, ker se nam dozdeva podobna klinu, ki je zastavljen v centralistično nemško in dvalistično magjarsko stranko. „Zukunft-i“ pa čestitamo, da na Dunaji njeni program ni ostal glas vpijočega v puščavi!

Iz Reke. — Ko se je glas zagnal, da zgubimo fabriko tobaka, se je deputacija podala na Dunaj s prošnjo, naj bi ostala fabrika, od ktere se živí do 1000 ljudi, in bi se še iz 2. razreda povzdignila v razred prvi. Deputacija se je vrnila z najboljim upanjem, pa je še to izvedela, da se skoraj prične delati železnica od sv. Petra do Reke.

V Ptuj 31. avg. (Oglas čitalnice.) V nedeljo 9. septembra t. l. bode v sobah čitalničnih „beseda“ z govorom, petjem, glediščem in plesom. Začetek ob 8. uri zvečer. Odbor čitalnice v Ptuj.

Iz Polja na Koroškem 31. avg. — a. — Srce me je zbolelo, ko pridem v dolino svoje lepe domovine, in vidim, kako je voda pri zadnji nevihti našo farno vas Zabrdice in vso njeno okolico pokončala. Že lansko leto je bila enaka nesreča, in zdaj, ko so ljudje komaj vse malo popravili, je pa zopet tako. Polja, vrti, mlini, celó nekatere hiše so poškodovane. Cesta, ki v Beljak pelje, je na marsikterih krajih vsa raztrgana, in mostovi so podrti. Zdaj se je to že zopet za potrebo popravilo. — Tukaj se še le zdaj žanje. Žito še dosti lepo kaže; da bi vreme se le kmalu na lepše obrnilo!

Iz Adlešič 30. avg. M. P. — Drage „Novice“, prosim vas, dovolite mi majhen prostorček, da vam nekoliko povem, kako se nam godi. Hvala Bogu, vreme se nam bolj po volji ugaja; suša nas je bila jako stisnila, zdaj pa imamo dosti godine i lepega vremena; letina jako lepo kaže, ali vendar se bo le na malo spravilo. Med žitom, to je, prosom, je ravno pol sneta, na debeleči ga je tudi en del, slive so nekako čudno obrodile; eden jih ima dosti, da jih suši, a drugi nimajo, kaj bi sproti pojedli; grozdje je ravno tako, kjer ni bilo pozebilo; enemu so vinogradi polni, da ne morejo bolj biti, v družih pa čisto nič ni; grozdje pa je jako bolno, na nekteri trti je vse plesnjivo, da ni ne ene jagode friške, krompir se je jako dobro obnesel, da nikoli še tako od onega časa, ko je bil po vse nam zginil. Otave bomo jako malo nakosili, tega nam je suša kriva, ki se je ravno takrat pričela, ko smo prvo krmo kosili. Naj vam še nekoliko povem, kako se pri nas ljudje imajo. Bodi si bogat ali reven, v noši oblačil se nič ne razbirajo, kajti pri nas sploh iz domačega dela nosimo obleko, platno domá ženske napredejo i stekejo, za halje nam Kočevarji sukno delajo. Pri vsem tem vendar gizdavije (lišpa) ne manjka; čem bolj je kdo reven, tem gizdaveje se nosi. Kar znam, ni bilo v naši fari niti kožuha niti marele, a zdaj, kolikor večí davki, toliko več ovih prokletih kožuhov i marel; curam (dekletam) tudi ni za voljo platno, ki ga same napravijo, nego velé otcu i materi: kupite mi valis i mušulin, pa na rom šite čizme! Vsega tega ne bi bil dobil pri nas pred 15 leti za Bog zná kaj ne.

Bučka 27. avg. J. L. — Iz našega kraja, predrage „Novice“ še nobenega dopisa niste prinesle; dovolite tedaj prostorček mojemu dopisu. Veselilo bo gotovo vsacega slišati, da so tudi tukaj, na trdih kmetih, domoljubi, med kterimi se prvi odlikuje prečastiti gosp. župnik K. G., ki razun treh slovenskih, tudi vse hvale vredni, od vsacega rodoljuba iskreno priporočani časopis „Zukunft“ prav marljivo prebirajo in tudi drugim srenjčanom posojujejo. Tudi tukajšnja šola je čisto slovensko osnovana, kar pa mnogim starišem ni po všeči,

ker jih okrajni urad moti z dopisi, ki so še večidel pisani, kakor o Schmerlingovi dōbi. Vendar pa upamo, da se bo kmalu vse na bolje obrnilo, zlasti, ker se sedanji okrajni predstojnik čedalje bolj trudi, pravičnim tirjavam po svoji moči zadostovati. — Kar se letine tiče, se ne moremo ravno pohvaliti; hudi mraz je zeló zatrl rž, zlasti po dolinah. Tudi krompir nam ni kaj zeló všeč, ker se že sēm ter tje črn ali celó gnjil nahaja. Češplje, da-siravno še na drevji, je že ubogi kmet prodal, ker je v hudi stiski za denar; saj je veliko kmetov, ki zemljiščinega davka že od več let plačati ne morejo. — Vreme dolgo deževno je zdaj top-leje, kar grozdju dobro dé, sicer bi bilo začelo gnjiti.

Iz Kranja 30. avg. B. — V Predosljah in v Šmartnem pri Kranji bile so te dni šolske preskušnje. K eni in drugi šel sem tudi jez, da vidim, kako naša mladina napreduje, in reči moram, da me je njen napredek v omenjenih dveh šolah posebno razveselil. Otroci so v Predosljah tako lepo, razumevno, s takim povdarjanjem brali, da sem se le čudil; videlo se je, da se niso mehanično izvežbali le zato, da se izkažejo, ampak da so se naučili s pridom brati in da dobro znajo, kaj beró; pripovedovali so namreč povesti, ki so jih brali, tako gladko in lepo, da sem jih prav rad poslušal. Znali so otroci tudi ostale predmete, posebno sta jih gospoda učitelja v eni in drugi šoli dobro izurila v računjenji iz glave, kar je prav pametno, ker je za vsakdanje življenje od največe koristi. V Predosljah, kjer imajo drevesnico, učili so se dečki z velikim veseljem tudi sadjoreje. Nazadnje so lepo, v Predosljah prav živo zapeli. — Darila, ki so jih najpridnejši dobili, bila so prav primerna: v Šmartnem molitvene bukvice, v Predosljah pa tudi druge knjižice, povesti in pesmi. Družba sv. Mohora pač v tem obziru s svojimi knjižicami našim potrebam dobro vstreza. Dobro jo je zadel gosp. P. iz Kr., ki je Zalokarjevo „Umno kmetovanje“ poklonil, da se enemu najboljih učencev v dar podeli. — V Predosljah sem radostno opazil, da so tudi nekatere kmečke žene (mož je bil le eden pričujoč!) poslušat prišle. To je prav, in želeti bi bilo, da bi stariši bolj dohajali k šolskim preskušnjam, da sami vidijo, koliko lepega in koristnega se otroci v šoli naučiti morejo. Ravno tako bi imeli tudi učitelji pridno obiskovati te preskušnje, ker imajo tū najboljo priliko, svoje in ptuje napake ali pogrēške spoznati in popravljati; tū se najjasneje pokazuje razloček med učiteljem in učiteljem, a resnica je to, da vsi učitelji ne znajo otrok enako za učenje vneti. Nekteri gledajo na to, da z mladino govoré gladko in pravilno, drugi ne, a morali bi se vsi truditi, da se otroci bolj ko morejo književne slovenščine privadijo. Če se učitelj za to trudi, mislim, da ga ne bodo napadali, da „politiški agitira“; sicer pa je grdo ogovarjanje, da naši učitelji agitirajo, zakaj oni so res, kakor „Novice“ pravijo, pohljevne dušice in jez si upam trditi, da se nobenemu od vseh, kar jih jez poznam (in tih je precej) o politiški agitaciji še sanjalo ni, nasproti pa bi se dalo dokazati, da marsikdo brezvestno agitira, ki naše učitelje agitacije dolži.

Iz Ježice 30. avg. — Pred 11 leti je ranjki Peter Rumpel, orglar v Kamniku, za farno cerkev na Ježici nove orgle z 10 spremeni naredil; pri tem delu mu je France Goršič, sedanji orglar v Trnovem v Ljubljani, pomagal, ker se je ravno te umetnosti pri njem učil. Ko je bilo sedaj potrebno, gori omenjene orgle na novo vbrati, smo poklicali v ta opravke zopet Goršiča, mislé si, ker jih je pomagal delati, da jih toraj tudi dobro pozná. O tem smo pa nekaj opazili, kar se nam potrebno zdí, da naznanimo tukaj. Ranjki Peter Rumpel je svoje orgle res prav lično in trdno

izdelaval, kajti bil je tudi izurjen delavec glasovirov, toda glas njegovih orgel ni bil nikoli čist in prijeten, marveč zamolkel in hoden, — tako tudi pri nas na Ježici. France Goršič se je pri ranjkem Petru Rumpelnu izučil lepega, ličnega in trdnega dela orgel, potem je pa še pri družih mojstrih delal in zadnjič skozi 7 let na Dunaji prav za namestnika bil pri imenitnem orglarju Hassu. Tū se je v orglarski umetnosti popolnoma izuril, tako, da svoje orgle prav lično in trdno izdeluje, pa jim tudi — kar je prvo — popolnoma čist in prijeten glas dá. To že več od njega izdelanih orgel spričuje. On je tudi Rumpelnove orgle na Ježici sedaj prav dobro vbral in jim tudi prav čist glas dal; kajti nič več ni čuti nekdanjega neprijetnega šumenja, nekdanje zamolklosti in hodnosti pri njih, temveč prav čisto, prijetno in močno pojó. Zato pa tudi Goršiča priporočamo še posebno vsem tistim cerkvam, ktere imajo od ranjcega Petra Rumpelna izdelane orgle in so potrebne nove poprave. Vredil jih bo, da bo veselje in ne drago, če jih le ni že kak mojster-skaza pri vberanji tako obrezal in pokazil, da jim ni več pomoči. To se je že pri mnogih orglah zgodilo, kajti le prerado se verjame spričalom, ki jih spišejo v tej umetnosti nevedni ljudje.

Iz okolice Smledniške 3. sept. — Ta teden so se kranjski deželni strelci zedinili in po vaséh okoli Smlednika in Vodice razstavili. Tretja kompanija je 28. avgusta v lepem redu z zalimi šopki na klobukih, ktere ji je nek domoljuben gospod podaril, spremljana od topničarske godbe, gosp. župana ljubljanskega in mnogo družih Ljubljančanov v Šmartno odrinila. Pri odhodu iz Šmartna so ondašnji gosp. fajmošter Anton Nemre pred cerkvijo zbranim strelcem v lepem slovenskem govoru razložili dolžnosti vojaške in jim dali potem blagoslov. Globoko je vsem pričujočim govor v srce segnil; ko pa so gosp. fajmošter sklenili z besedami: „vse za vero, dom in cara“, ni bilo gromovitih živio-klicev ne konca ne kraja. — Ali po sklenjenem mirú kranjski strelci še ostanejo ali bodo razpušeni, se še ne vé; govorica pa je, da bodo za trdno ostali kakor na priliko dunajski prostovoljci.

J. Gruden.

Iz Ljubljane. Kdor vé, kako do grla site so že dežele tistega centralističnega pokroviteljstva, ki se je šopiril po dunajskih časnikih, in le nemštvo v zvezde koval, vse druge narode pa za pankrte imel v Avstrii, — kdor vse to vé, pa tudi vé, da vsi narodi, ne le nemški, cdrajtujejo velike svoje davke v državno denarnico, razveselil ga je glas, ki ga je „Zukunft“ iz Dunaja prinesla (glej dopis iz Dunaja v današnjem listu), da se je ondi složila nemška federalna napredna stranka, ktera centralističnemu absolutizmu s krepkim glasom kliče „Stoj!“ Če tudi med možaki, ki so podpisali oni program, ne nahajamo nobenega političnega „velikana“, se vendar radujemo temu, da je začela tudi na Dunaji predirati misel o federalističnem pre-strojstvu Avstrije, ktera edino pelje k pomirjenju narodov avstrijskih.

— C. kr. ministerstvo je potrdilo volitev gosp. V. C. Zupana za predsednika in gosp. J. N. Horaka za podpredsednika ljubljanske kupčijske zbornice.

— Deželni odbor je službo sekundarija v deželni naši bolnišnici podelil dr. Böhm-u, rojenemu Kranjcu, ki je dozdej bil začasni sekundari v videnski bolnišnici na Dunaji.

— 1. dan t. m. so bile preskušnje v živino-zdravilski naši šoli končane.

— Za koleró dosihmal še ni zbolel noben mestjan. Med vojaki sicer ni še potihnila, vendar še zmiraj zmerno postopa. V Ložu na Notranjskem pa so razun nekterih vojakov tudi že umrle 3 domače osebe za koleró in sicer prav nagle smrti v 24 urah.

— Neprijeten glas je počil po mestu, da zopet zgubimo c. k. deželno general-komando in da se preseli v Gradec, kamor je en oddelek (c. k. deželnega vozárstva) že odšel. Res, da po zgubljenim Beneškem se prestrojé tudi te vojaške oblastnije; al če se taka vojaška oblastnija osnuje zdaj za Primorsko, Kranjsko, Koroško in Štajarsko, bi vendar kazalo, da bi se viša taka oblast, ki obsega več dežel, ne djala na kraj deželne skupine, ampak v središče, in to je Ljubljana, kjer bi se ob pravem času gotovo tudi pripravna stanovališča dobila.

— Spominek rajncega misijonarija dr. Knobleherja se izdeluje za cerkev rojstnega njegovega kraja Št. Kocijana na Dolenskem. Naša domača umetnika Ig. Toman in Fr. Zajic sta dobila zopet lepo priliko pokazati svoj talent.

— Tudi v kantonu postonjskem so volitve novih občinskih (srenjskih) odborov dognane; za župane so voljeni v Postonji g. Andrej Lavrenčič, v Slavini g. Franc Klemenec, v Št. Petru g. Andrej Zafred, pri Št. Mihelu g. Franc Cvetnič, v Košani g. Dominik Pupis.

— Od mnogih strani se zdaj, ko je gosp. Zöllner naznanil osebe prihodnjega gledišča, sliši vprašanje: kako bode zadostil sklepu deželnega zbora zaradi slovenskih iger? In pravično je to vprašanje. Izvedeli smo mi to, da pravi, da mu ne bo težko vstreči s operetami v slovenskem jeziku, ker pevci in pevke znajo večidel česki, ki bodo v slovenski jezik prestavljene besede lahko peli. Ker slišimo, da je gosp. Penn odstopil od namenjenega vredništva graškega časnika, opomnimo gosp. Zöllner-ja, naj si pridobi gosp. Penna, ki je Ljubljancanom priljubljen, pa ves sposoben za slovenske in nemške igre.

— Žalostno novico razglša vrednik „Svetovida“ iz Beligrada, da je gosp. Janez Pohar, ako se ne motimo, goriški Slovenec, in znani slovenski pisatelj, bivši uradnik pri ministerstvu srbskem, obnorel. Vojni minister je ukazal, naj se vse poskusi, da se mladi in nadepolni literat zopet ozdravi. Gosp. vrednik „Svetovida“ misli, da prevroča kri in strastna ljubezen do domovine je te nesreče kriva. In res je bilo rodoljubje njegovo tako ognjeno, da se ni dalo natisniti vse, kar je pisal. Junija meseca je v „Svetovidu“ priobčil izvrsten sestavek o „južnem slavenstvu.“ Bog daj, da se mu povrne zopet zdrava pamet!

— Po večmesečnem prestanku zavoljo vojskinega hrupa nam je došel zopet 11. zvezek Lukšičevih „Südsl. Blätter“, ki bodo od oktobra meseca začemši zopet izhajale enkrat na mesec. Dobro došli!

— (Tudi nam zanimiva novica.) Olomuški konzistorij je unidan na pismeno vprašanje Freiberskega okraja zastran uradnega jezika v cerkvenih rečeh odgovoril: da ni ne cerkvene, ne državne postave, ki bi branila pisati krstne in druge matrike (bukve) v českem jeziku; da ni najmanje zavere, po farah, ki so samo česke, pisati vse take bukve po česko; po mešanih farah pa v jeziku tistega, kogar se tiče. — Dalje pristavlja konzistorij, da zahteva pamet in pravica, da se spisi in pisma (na pr. cerkveni računi), ktera imajo razun fajmoštra še drugi farani podpisati, ne pišejo v drugem jeziku, kakor v tistem, kterege razume podpisovalec; zakaj brezumno bi bilo, siliti koga na podpis pisma, kterege ni razumel. — Slava olomuškemu konzistoriju!

— Matičine knjige bodo kmalu natisnjene; okoli 15. dne t. m. se bodo mogle že razpošiljati; za razpošiljanje ste pripravljene tudi sledeči vabili, kateri že danes naznanjamo v „Novicah“, da vsak Matičin ud in odbornik iz tega lista že zdaj zna, kadaj da bode 4. seja odborova in kadaj občni zbor.

Odborova 4. seja bode 26. septembra t. l. ob 5. uri popoldne v mestni dvorani.

Vrsta razgovorov:

1. Bral se bode 3. seje zapisnik;
2. tajnik bode poročal o važnejših dopisih in drugih stvaréh;
3. poročilo o Tušek-ovem rokopisu: „štirje letni časi“;
4. poročilo o Erjavčevem rokopisu: „mineralogija“, in
5. o Žepičevi „čitanki latinski“ — volili se bodo 3 pregledovalci;
6. posameznih odbornikov nasvetje.

Vabilo k 2. občnemu zboru Matice slovenske, ki bode 27. septembra t. l., pa se glasi tako-le:

V 3. seji Matičinega odbora (7. junija 1866) je bilo sklenjeno, da se tudi drugi občni zbor obhaja dopoldne s cerkveno slovesnostjo, zvečer pa s slovesno besedo v narodni čitalnici; dan občnega zbora določiti pak je odbor prepustil predsedništvu. Vsled tega pooblastenja predsedništvo z nazočim naznanja, da bode 2. občni zbor v **četrtak 27. septembra t. l.** Ta dan bode ob 8. zjutraj v stolni cerkvi slovesna maša, zbor sam se začne ob 9. dopoldne v mestni dvorani, na večer ta slovesni dan sklene „beseda“ v narodni čitalnici. Vljudno vas toraj vabimo, da pridete 27. septembra k 2. občnemu zboru, v katerem bode ta-le

vrsta razgovorov:

- I. Prvosednikov ogovor;
- II. tajnikovo poročilo o delovanji Matičinega odbora od 11. maja 1865 do 1. julija 1866;
- III. račun od 1. januarja 1865 do 1. julija 1866;
- IV. proračun od 1. julija 1866 do 1. julija 1867;
- V. volitev treh udov, da pregledajo, presodijo in potrdijo odborov račun o novčem gospodarstvu, kakor velé pravila v 12. §. a);
- VI. volitev 4. ljubljanskih in 6. vnanjih odbornikov namesto izvadljanih po 14. §. „Mat. pravil.“ Med temi so izmed ljubljanskih: 1. dr. Janez Bleiweis, 2. Anton baron Cojz, 3. Fidel Trpinec, 4. Ivan Vávrû; izmed vnanjih pa: 1. Jožef grof Barbo, 2. Jožef Gorup, 3. Anton Janežič, 4. Luka Svetec, 5. dr. Jožef Ulaga, 6. Andrej Winkler. Veljaven volilni list je tisti, kterege je družnik lastno-ročno pisal ali saj podpisal;
- VII. posameznih udov nasvetje.

— Jutri (v četrtek) nas čaka zanimiva „beseda“ v dvorani čitalnični. Po vsem svetu — lahko tako rečemo — slavnoznana pevkinja gospodičina Dragotina pl. Tiefensee napravi na korist vdovam in sirotam v poslednji vojski umrlih vojakov domačega polka „besedo“, v kateri bode umetnica péla 7 izvrstnih pesem iz najslavniših spevoiger itd., pa tudi narodne pesmi česke, ruske, magjarske in španjske v izvornem jeziku; gospodje pevci čitalničinega pevsk. zbora pojó dva četvero-speva slovenski, gospodičina Eleonora Glačnikova igrá na glasovirji in gosp. Teodor Elze spremlja slavno pevkinjo na glasovirji. Gospodičina pl. Tiefensee je Čehinja; gladko tedaj poje pesmi v vsakem slovanskem jeziku, pa vajena je tudi mnogih drugih jezikov, zato so jo, ko je, potovaje po Laškem, Francozkem, Angleškem in Ruskem, prepevala v mnogih jezikih, imenovali „polyglotno pevkinjo.“ Mojster Mayerbeer je 1854. leta to-le o nji pisal: „Gospodičina Tiefensee ima krasen mezzo-sopran glas, zná pa tudi izvrstno-umetno peti.“ Hotla je koncert napraviti v gledišču; ker pa gledišče še ni dodelano in je tudi še reduta v delu, ji je čitalničin odbor prepustil dvorano. Ker je po zanimivem programu zagotovljen prijeten večer („beseda“ se začne

ob pol 8. uri), bode gotovo toliko raji prišel poslušat vsak, kdor more, ker je prihodek tega večera posvečen milodarnemu namenu. Vstopnina znaša 60 krajc.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Mir med avstrijsko in prusko vlado je podpisan in podpisani pismi ste izmenjeni, to je, eno je v rokah vlade avstrijske, drugo pa v rokah vlade pruske. Pismo mirne sprave, ktera ima — kakor članek I. pravi — trajati v prihodnje in za zmiraj — ne obsega ničesa drugega kakor to, kar je že stalo v načrtu pogojev in so „Novice“ svojim bravcem že povedale. Pruska črno-bela zastava ne vihrá več na gradu v Pragi; danes (5. dan t. m.) začne pruska armada v velikih trumah zapuščati Česko. Cesar Ferdinand, ki je za čas vojske bežal iz Prage, se zopet vrne konec tega meseca. Tudi razprave med avstrijsko in talijansko vlado tekó po volji, vendar kar se je dozdej godilo, bili so le pogovori, kako naj se stvar vredi, kadar pride v zborovo obravnavo; danes še le ima biti prva seja. In tako smo na vse strani blizo mirú — živo zaželjenega mirú. Ali pa dolgo bode mir? to je vprašanje, na katero bi nam francozka in ruska vlada utegnile najbolj zanesljiv odgovor dati. Slišijo se glasovi, ki dvomijo, da bode dolgo trajal mir; tako se v pariškem časniku „Union“ bere spis, kateri ne verjame, da bodo Nemci, da bode Evropa dolgo zadovoljna z vspehom pruske sebične politike. Kakor se bere, francozka vlada nakupuje konje, pa kupuje tudi orožje v Ameriki. Ruski časnik „Jour. de St. Petersbourg“ pa je tudi izgovoril veliko pomenljivo besedo, ktera kaže prihodnje vedenje ruske vlade; „ruska vlada — pravi — je vladam, ki niso bile v poslednjo vojsko zapletene, nasvetovala, naj zahtevajo, da tudi njim gré beseda, kadar se razrušijo vzajemno podpisane pogodbe in se predelujejo meje držav, ki se opirajo na te pogodbe; al njen glas ni bil vslišan; po takem je slobodno njeno prihodnje delovanje; narodni interesi ruski ostanejo ji v prihodnje edino vodilo.“ Tako piše omenjeni časnik; ako je besede te navdajal duh vladin, je to prvokrat, da je ruska vlada na zastavo unanje svoje politike zapisala narodno pravilo. Časnik „Golos“ vprašuje: Ali se bomo Rusi držali pogodbe pariške od 1856. leta? Ne, ker došel je čas, da se gospodarstvu na baltiskem morji upremo s gospodstvom na črnem morji. Traktat od 1856. leta ni nič sveteji od pogodbe od leta 1815. — Časnik „Ausland“ piše, da nam je letošnja vojska požrla okoli 280 milijonov gold., in ako se prišteva še odškodnina deželi česki, moravski, šlezki in doljni Avstrii, ki so grozno trpele v vojski, zneslo bo to gotovo nad 400 milijonov. — Gledé na silne denarne nadloge našega cesarstva je presvitli cesar ukazal, da se stroški za cesarsko hišo za prihodnje leto od 7 milijonov in 420.000 gold. zmanjšajo na 5 milijone in 65.000 gold. Naj bi bil — piše „Sviet“ — ta blagi ukaz cesarjev izgled vsem, ki vlečejo velika plačila iz državne denarnice, pa še posebno tistim, ki vredujejo letne proračune, da prično zmanjševanje (redukcijo) odzgoraj, a ne odspodej, kakor so dozdej delali, ko so tistim vzeli, ki niso veliko imeli, in dali takim, ki so že imeli veliko. — Ravnokar, to je, 1. dan t. m. so bile izdane nove državnice (Staatsnoten) po 5 gold. Te nóte (banknote ali bankovce jih ne smemo imenovati, ker jih ne izdaja banka, ampak država ali vlada) so vse drugače narejene kakor dosihmal navadni bankovci, ker so na obeh stranéh (spredej in zadej) opisane z mnogovrstnimi podobami in vpisi; zadnja stran je rudečkasto-rujava, v sredi

ima ovenčanega ces. orla; v vencu se vidi 11 deželnih grb, in na traku, ki se ovija okoli venca, ste besedi „Fünf Gulden“ zapisani v 10 deželnih jezicah; v obeh zgornjih voglih je številka 5, v obeh spodnjih pa številka V. — Konec meseca julija je bilo za 6 milijonov in 356.559 gold. papirnatih desetih med ljudmi. — Na Ogerskem bode vlada za 200.000 gold. kupila semenskega žita revnim kmetom. — 28. dne u. m. je bil izvrstnemu mestnemu županu v Pragi dr. Belskem u z veliko slovesnostjo izročén vitežki križ reda Leopoldovega. — Časniki pripovedujejo zdaj, da 6. oktobra se začne deželni zbor ogerski. „Pozor“ se po pravici pritožuje, da v eno mer je govor le o ogerskem zboru, o hrvaškem pa se ne čuje ne besedice. Ako vlada res dovoli Ogrom ministerstvo in tako osnuje dvalizem, vrže v Avstrijo plamen nesrečnega razpora. Naj tedaj resno resno prevdari, kaj da stori! — Neki rodoljub je izročil Matici dalmatinski 1000 gold. v premijo za najboljšo epiško pesem, ki popisuje bitko pri Visu. — Sultanovo gledišče v Carigradu, vredno 10 milijonov frankov, je pogorelo 22. dne u. m.

Denarni zapisnik Matičini.

Novi udje:

a) ustanovniki:

Gospod V. C. Zupan, trgovec v Ljubljani	10 gold.
„ Sovič Aleks., kaplan pri sv. Vidu, završke dekan.	30 „
z letnim doneskom:	
„ Košir Alojzi, fajmošter v Tržiču	2 „
„ Kandrnal France, gimn. profesor v Ljubljani	2 „
„ dr. Orel Jožef, biležnik v Ljubljani	2 „
Skopo, vas v Tomajski dekaniji (za-njo do smrti plačuje gosp. dr. J. Orel)	2 „
Gospod Melcer Dragotin, gimn. profesor v Ljubljani	7 „
„ Galuf Anton, nadžupnik in dekan v Vuzenici	2 „
„ Drozeg Anton, kaplan v Vuzenici	2 „
„ dr. Fux France, primar v deželni bolnišnici v Ljubljani	2 „
„ Pesjak France, trgovski pomočnik v Celovcu	2 „
„ Šinkovec Jožef, farman v Munah	2 „
„ Koželj Anton, duhovni pomočnik v Munah	2 „
„ Teran France, kaplan v Staradi	2 „
„ Steinmetz Vekoslav, trgovski pomočnik v Ljubljani	2 „
Glavna šola v Brežicah za 1866.—1870. leto	10 „
Gospod Chiades Vekoslav, trgovec v Ljubljani	2 „

Stari udje, ki so plačali za 1865. ali 1866. leto:

a) kot ustanovniki:

Za 2. leto: Gg. Vilhar Miroslav, Janežič Jakob, France Blaž; — za 3. leto: gg. Cigale Matej, Brolih Matija, Slomšek Janez, France Blaž.

b) Letniki:

Za 1865. leto: G. Urbanija Lovro; — za 1866. leto: Gg. Jevnikar Jakob, Urbanija Lovro, Jug France; Kramar France.

V Ljubljani 3. septembra 1866.

Dr. Jer. Zupanec.

Kursi na Dunaji 4. septembra.

5% metaliki 62 fl. 90 kr. Ažijo srebra 126 fl. 50 kr.
Narodno posojilo 68 fl. 60 kr. Cekini 6 fl. 6 kr.

Žitna cena

v Ljubljani 1. septembra 1866.

Vagán (Metzen) v novem denarji: pšenice domače 4 fl. 70. — banaške 5 fl. 88. — turšice 3 fl. 78. — soršice 4 fl. 25. — reži 3 fl. 70. — ječmena 2 fl. 50. — prosa 2 fl. 45. — ajde 3 fl. —. — oves 1 fl. 55.

Loterijne srečke:

V Trstu 1. sept. 1866: 72. 58. 4. 2. 29.
Prihodnje srečkanje v Trstu bo 12. septembra 1865.